

Pilootproject: Mobiele crisisteams geestelijke gezondheidszorg gaan Brusselse politie helpen bij mensen met psychische problemen

Philippe Close, Brusselse korpschefs en Frank Vandenbroucke slaan handen in elkaar

In Brussel worden de mobiele crisisteams geestelijke gezondheidszorg in het kader van een pilootproject aanzienlijk versterkt om politieagenten te helpen en te ontlasten wanneer ze moeten uitrukken voor personen met psychische problemen. Ook komt er een contactpunt voor de politie in zulke situaties. Professionals uit de geestelijke gezondheidszorg zullen de politie-inspecteurs dan bijstaan en - op basis van hun expertise en evaluatie - beslissen wat er met de persoon in kwestie moet gebeuren. Voor dit pilootproject slaat federaal minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, Frank Vandenbroucke de handen in elkaar met de burgemeesters én de betrokken korpschefs van de drie betrokken politiezones in Brussel, onder wie de burgemeester van Stad Brussel, Philippe Close, die het initiatief nam. "Ondanks de moeilijke structuren in ons land, is dit opnieuw een voorbeeld dat samenwerking iedereen vooruithelpt: zowel voor politie als voor mensen met psychische problemen in een grootstad. Zij liggen immers niet wakker van wie voor wat bevoegd is. Zij willen gewoon geholpen worden wanneer het nodig is en dit kan zowel overdag als 's nachts", zeggen Close en Vandenbroucke.

Een fenomeen waar meer en meer politie-inspecteurs de laatste jaren mee geconfronteerd worden, zijn de zeer complexe situaties van mensen met een psychische (inclusief verslaving) en psychosociale problematiek. In België stellen we vast dat deze tussenkomsten het laatste jaar met 30 % gestegen zijn.

In de politiezone Brussel HOOFDSTAD Elsene waren er in 2022, 1.607 oproepen voor personen met een psychische aandoening. Dat is een stijging van maar liefst 24 % ten opzichte van 2020, 42% (!) ten opzichte van 2015 en zelfs 50% ten opzichte van 2013. Deze stijging is ook duidelijk merkbaar rond de verschillende stations van de NMBS en MIVB. In 2021 waren er 78.564 opnames van psychische problematieken op de dienst spoed in de Belgische ziekenhuizen, waarvan 7.677 - of bijna 1 op 10 opnames dus - in de ziekenhuizen UMC Sint-Pieters, UVC Brugmann en Universitair ziekenhuis Sint-Lukas.

Een lokale en geïntegreerde aanpak, waarbij de welzijns- en zorgsector nauw samenwerkt met de politie is een deel van de sleutel om (1) de veiligheid te waarborgen (2) politie-inspecteurs bij te staan en te ontlasten én (3) personen met psychische problemen beter te helpen. Michel Goovaerts, korpschef van de politiezone Brussel Hoofdstad Elsene: "*Wij pakken elk jaar 10.000 mensen op omwille van verstoring van de openbare orde. Dat zijn er 30 per dag. Als iemand criminele feiten pleegt, is dat logisch. Maar een groot aantal van deze mensen kampt met een psychische stoornis en hebben niets strafbaars gedaan. Zij horen niet thuis in een cel.*"

Philippe Close, Burgemeester van Stad Brussel, nam daarom het initiatief om samen te zitten met federaal minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, Frank Vandenbroucke, en te bekijken hoe ze samen de politie in zulke - vaak complexe - situaties beter konden helpen, ondersteunen én ontlasten.

De uitkomst is een pilootproject - in samenwerking met verschillende Brusselse ziekenhuizen - dat van start zal gaan op 15 december 2023, en waarbij Vandenbroucke investeert in mobiele crisisteam geestelijke gezondheidszorg in Brussel. Vandenbroucke versterkt de mobiele crisisteam niet alleen, ze zullen ook op het terrein de politie concreet bijstaan dankzij een telefonisch contactpunt voor de agenten.

Zo zal de politie - wanneer ze tijdens een interventie tot de vaststelling komen dat ze te maken hebben met iemand met psychische problemen – zich rechtstreeks en dit 24/7 kunnen wenden tot dat telefonisch contactpunt. Professionals van de mobiele crisisteam zullen de tussenkomende inspecteurs dan in eerste instantie telefonisch bijstaan.

Het is op basis van de expertise van de zorgprofessionals in de geestelijke gezondheidszorg dat de politie dan zal weten wat ze moeten doen. Ofwel krijgen ze bijvoorbeeld het advies om de persoon in kwestie te brengen naar de gepaste zorginstelling - bijvoorbeeld een ziekenhuis - om daar verder te evalueren wat de persoon precies nodig heeft, en een behandelplan opstellen. Ofwel, en dit is een primeur in België en Brussel, rukt het mobiele crisisteam zelf uit om de inspecteurs ter plaatse bij te staan en een eerste evaluatie (ook ter plaatse) te doen.

Vanaf 15 december 2023 is het contactpunt en het mobiel crisisteam in een eerste fase bereikbaar van 9u tot 15u (tijdens de weekdagen). Vanaf 15 januari 2024 wordt dit verder uitgebreid van 9u tot 20u (tijdens de weekdagen) om in een laatste fase, vanaf 15 maart 2024, volledig operationeel te zijn met een permanentie van het contactpunt 7d/7d en 24u/24u en een interventie van het mobiel crisisteam van 9u tot 22u tijdens de weekdagen en van 12u tot 20u tijdens weekend en op feestdagen. Het vertrek van het mobiel crisisteam naar de plaats van interventie is voorzien binnen de 30 minuten na telefonisch contact. De werking van het contactpunt en het mobiel crisisteam wordt maandelijks geëvalueerd en afgestemd op de noden en mogelijkheden van zowel de betrokken politiediensten als de GGZ-actoren.

Het pilootproject geldt in een eerste fase voor drie politiezones in Brussel: zone Brussel HOOFDSTAD Elsene, Zone Noord en Zone Zuid. De betrokken ziekenhuizen en diensten in dit pilootproject zijn het UVC Brugman, UMC Sint-Pieters Saint-Pierre, en Universitair ziekenhuis Sint-Lukas.

Burgemeester Close zal alvast 150.000 euro investeren in de nodige opleiding voor de eerstelijns-politie-inspecteurs.

Korpschef van de zone Brussel HOOFDSTAD Elsene, Michel Goovaerts: *"Als we geconfronteerd worden met daklozen, kunnen we er de organisatie Samusocial bij halen, voor slachtoffers van seksueel geweld hebben we het Zorgcentrum in het UMC Sint-Pieters en voor mensen met een drugsproblematiek werken we samen met vzw Transit. Maar voor mensen met psychische problemen hadden we niet echt een partner om op terug te vallen. Dat onze inspecteurs nu een beroep kunnen doen op experts is dan ook een stap vooruit, die ik enkel kan toejuichen."*

Federaal minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, Frank Vandenbroucke: *"Het is enkel door samen te werken, en de nodige puzzelstukken samen te brengen, dat je zulke uitdagingen in een grootstad kunt aanpakken. De politie wil niks anders dan mensen beschermen, of in dit geval mensen met psychische problemen zo goed mogelijk helpen, wanneer ze een oproep binnen krijgen. Maar daar is expertise voor nodig, expertise waar politie-inspecteurs niet voor zijn opgeleid. In een grootstad heeft een psychologisch probleem vaak ook te maken met een ander probleem: een verslaving bijvoorbeeld, of dakloos zijn. Door onze mobiele crisisteam in Brussel nu te versterken en door samen te werken met een aantal Brusselse ziekenhuizen omringen we in dit pilootproject agenten met de nodige expertise."*

Burgemeester Stad Brussel, Philippe Close: *"Dit is opnieuw een voorbeeld dat samenwerking iedereen vooruithelpt: zowel onze politieagenten als mensen met psychische problemen in een grootstad als Brussel. Dat we vandaag de krachten bundelen, is het bewijs dat samenwerking loont. Ik ben dan ook enorm tevreden dat de minister ingegaan is op mijn verzoek om onze agenten in zulke - vaak complexe - situaties te helpen. Dat de betrokken Brusselse ziekenhuizen meteen hun medewerking hebben verleend, toont ook de noodzaak van deze samenwerking."*

Diensthof psychiatrie en medische psychologie UVC Brugmann, Charles Kornreich: *"We hopen dat we met deze dringende psychosociale ondersteuningsvoorziening voor de politie de druk op gedwongen ziekenhuisopnames zullen helpen verminderen door vóór hen op te treden. Een telefonisch permanent contactpunt en mobiele crisisteam moeten het mogelijk maken patiënten zo goed mogelijk door te sturen binnen het zorgnetwerk, om zo escalaties en situaties te vermijden waarin gedwongen ziekenhuisopname de enige optie wordt. Het nieuwe systeem zal steunen op het volledige netwerk van de geestelijke gezondheidszorg in Brussel om de best mogelijke zorg voor patiënten te garanderen. »*

Diensthof mobiele crisisteam Cliniques Universitaires Saint-Luc, Gerald Deschietere: *"Het is belangrijk om de samenwerking tussen psychiatrische urgentiediensten en de politie te verbeteren. Dit doen we naar het voorbeeld van andere grote Europese steden en wordt ook aanbevolen in verschillende rapporten. Deze maatregelen moeten het mogelijk maken om mensen in nood beter te ondersteunen, de hulp aan mensen met psychiatrische problemen te verbeteren en ervoor te zorgen dat ieders grondrechten worden gerespecteerd."*

Perscontacten:

Carole Poncin, woordvoerder van Philippe Close, carole.poncin@brucity.be, 0488 04 38 24

Arne Brinckman, woordvoerder van Frank Vandenbroucke, arne.brinckman@vandenbroucke.fed.be, 0476 28 83 13